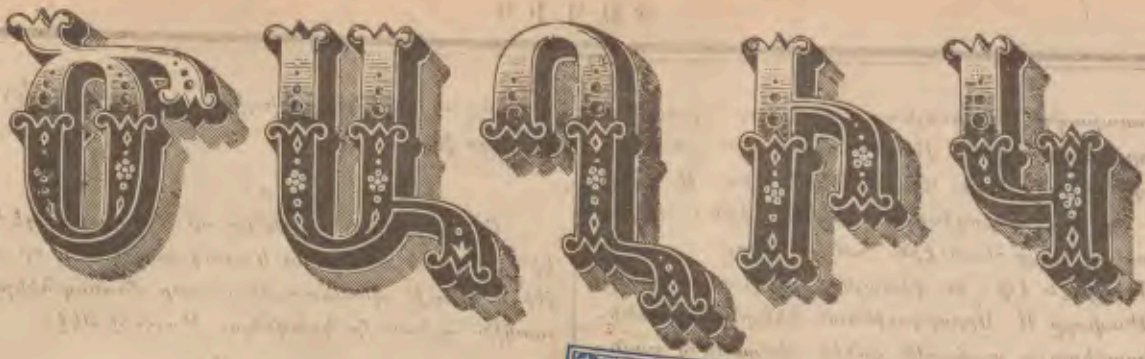

ԾԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Ազգային, Քաղաքական, Բանասիրական եւ Զուարճալիք

Ժող. Տարի, Թիւ 14

ՇԱԲԱԹ

11 Հոկտեմբեր, 1897

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ. — Ծաղիկի բաժանորդագիրն է Տարեկան՝ Պուստի համար 40, Գաւառներու համար 50 դրոշ: Վեցամսեայ Պուստի համար 25, Գաւառացի համար 30 դրոշ: Հասարակ 30 փարսյ: Բաժանորդագրութիւնը քիւի վրայ է. տարեկան բաժանորդներ պիտի ստանան 52 եւ վեցամսեայներ 26 քիւ Ծաղիկի: Պաշտօնական Գրաստներ յանձն կ'առնէ հասուցանել բաժանորդներուն վճարները:

Եթէ Ծաղիկի հրատարակութիւնը ո'ր եւ է արգելի հանդիպի Ծաղիկի բաժանորդներն իրաւունք ունին 100 այցելաւս հուր տեսնալու:
Հանրօրոյս նկարներու վերաբերեալ յօդուածներ եւ քրդակցութիւններ շնորհակալութեամբ կ'ընդունուին:
ՀԱՍՅԷ. — Ծաղիկի վերաբերեալ ամէն ինչ պէտք է ուղղել Պաշտօնական Գրաստներ, Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ քիւ 14:

ԶՈՒՐԸ ԻՆԿԱՒ ԸՍԵՆԲ

Ուսուցչաց հանգստեան թոշակի խնդիրը վերջերս հայ լրագրի մը մէջ արծարծուեցաւ մասնաւոր յօդուածով մը, որու յաջորդեց Դաւթեան էֆենտիի մէկ նամակը, յորում պատրաստականութիւն կը ցուցնէր մասնակցելու այն նուիրական գործին եւ արդէն սկզբնաւորութիւն մը կընէր տեղւոյս զրամատանց միոյն մէջ փոքրիկ գումար մը գետեղելով: Անկէ ի վեր բան մը իմացած չունինք:

Երբ վարչական մարմիններ իրենց օգնութեան կը կանչեն օժանդակ մասնակիւցներ, եւ օր նոր՝ մասնախումբ նոր մը կը կազմուի (գլխաւորներուն բերը թեթեւեղեալ համար), ապիւն՝ Ուսուցչիք իրենց ծերութեան օրերուն մէջ կեանքի պայքարները թեթեւեղեալ նախազգուշութիւնը չեն ունենար:

Ուրիշ կապակցւած որ հանգստեան թոշակը գայ. Պատրիարքարանէն, Թաղ. Խորհուրդներէն թէ Հոգաբարձութիւններէն: Ասոնցմէ եւ ոչ մէկէն իրաւունք ունին այդ նպատար պահանջելու կամ անկաշխարհ, երբ վերջին երկուքը արդէն կը վճարեն (ուչ կամ կանուխ) ուսուցչաց աշխատութեան վարձքը (քիչ կամ չատ):

Օրեր, ամիսներ, տարիներ կանցնին եւ կիմանանք որ բարեհամբաւ, արդիւնաշատ եւ երկար տարիներէ ի վեր կրթական գործին ուսուցչի մը պարտքի տակ, անօթի, պառններսին, գիւղի մը անկիւնը խլիւղած խրճիթի մը մէջ իւր վերջին ճգնաժամերը կ'անցունէ: Ոչ ոք օգնութեան կը փութայ իրեն: Եւ իւր վերջին վայրկեանին ստակալի անէծքներ կը ժայթքեցնէ դպրոցներուն դէմ: Թերեւս այդ անէծքներն են որոց կը պարտինք մեր զրկւածներուն արգի անկեղ եւ յետագէմ վիճակը, ո՞վ գիտէ:

Ասոնք գիտնալով հանդերձ Ուսուցչիք չեն ուզէր միանալու ձեռնարկել փոխադարձ օգնութեան սուրբ եւ նուիրական գործին, ուրիշ միայն պէտք է որ սպասեն

եւ յաւաննեղ կամ ծերութեան օրերու մէջ՝ զոնէ օրական հացը. թողունք կեանքի ուրիշ պէտքերը:

Կիմանանք սակայն որ, Ուսուցչաց հանգստեան թոշակի Մատուցի մը հաստատման դէմ հակառակ խօսողներ կան եղեր, որոնք Ուսուցչական ասպարէզի մէջ ժողովի գումարներ շահելու գիրքի մէջ են: Բայց մենք չատուսանք անանկ կլորիկ գումարներ շահողներ որք այսօր չատ գոհ պիտի ըլլային եթէ քալիակները գտնէին:

Ուրիշն՝ բարոյական մեծ քայլ մը առնուած պիտի ըլլայ եթէ Ուսուցչիք իրենց զլխուն ճարը՝ իրենց ձեռքով տեսնելու համար անմիջապէս ձեռնարկէին յիշեալ Մատուցը հաստատելու գայն պարտելով հետզհետէ ամսական վճարմունքներով որոց վստահ եմ որ պիտի գան միանալ կրթատէր անձանց լուսաններն եւս:

Ուրիշ ստիճիւ պիտի խօսինք այն խնդրոյն գործնական եւ հաշուական մասերուն վրայ:

ՅՈՒՂԱՐԿԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ ՏՕԲԹ. ՍԵՐՎԻՉԷՆ ԷՖԷՆՏԻ

Անցեալ չորսթ օր ժամը ճիշդ 4 1/2-ին կազմուեցաւ յուղարկաւորական թափօրն, որուն առջեւէն կ'երթային թաղապետական եւ հանրօգուտ շինութեանց պաշտօնատան բարապանք, յետոյ Ս. Յակոբայ Մանկանոցէն 20ի չափ աշակերտք, երգեցիկ դպիւրներ եւ բազմաթիւ վարդապետներ ու քահանաներ: Կ'ախաղաճէին Մուրադեանց Տ. Միլլիթեղեկ, եւ Դիմաքոսեան Տ. Հմայեակ եւ պիսկոպոսները: Ապա կուգար զպաղոն, որուն առջեւէն թաւշեայ բարձի մը վրայ կ'ատարուէին հանգուցելոյն պատուանշանները, Դադաղին ծովերը ու կերոնները բռնած էին սղգային եւ օտարազգի երեւելի անձնաւորութիւնք,

հայ եւ օտարազգի երեւելեաց ընտրեալ բազմութիւն մը որք եկած էին վերջին յարգանքն մատուցանել հանդուցելոյն : Ազգ. Վարչութիւնն եւ Ուսում. Խորհուրդը գրեթէ ամբողջովին ներկայ էին : Իբրեւ սգակիր դադաղին կը հետեւէին հանդուցելոյն զաւակը Գարրիէլ Սերվիչէն էֆ. եւ փեսայն Տքդ. Խորասանճեան էֆէնտի : Թափօրը Ս. Ներսիսեանի եկեղեցին համակուլ , Ս. Պատրիարքը տաճարին դռնէն դիմաւորեց զայն : Եկեղեցին պարագային պատշաճ տխուր շքեղութեամբ մը լուսազարդուած էր : Հոգեհանգստեան արարողութեանց աւարտումէն յետոյ , Ս. Պատրիարքը խօսեցաւ սրտայոյզ դամբանական մը , որուն մէջ ողբացեալ Տքդ. Սերվիչէն էֆ. ի կեանքը պատմեց իր ընդհ. գծերուն մէջ , յիշեց անոր համեստ մանկութիւնն , եւ յամառ աշխատութիւնը լեզուաց եւ դիտութեանց մէջ յառաջանալու համար : Ն. Սրբազնութիւն Սերվիչէն էֆ. ներկայացուց իրր բժիշկ , իրր ազգ. գործիչ եւ իրր բարեպաշտ քրիստոնեայ . յիշեց առ Ազգն մատուցած ծառայութիւններն , իր անդամակցութիւնն ազգ. Ժողովոց մէջ , իր մասնակցութիւնն ազգ. օրինագրքին խմբագրութեան մէջ , որուն հիմնադիրներէն մին եղաւ , իր ատենապետութիւնն ազգ. Վարչութեան , եւ վերջապէս ազգ. ամէն գործերուն հետ ունեցած սերտ կապակցութիւնն , որոց շնորհիւ ազգին առաջին եւ ամենաբարձր անձնաւորութիւններէ մին եղած է : Յիշեց իւր հաւատարմութիւնն առ Օսմ. Տէրութիւնն , որով հաւասարապէս օգտակար եղած է Տէրութեան եւ Ազգին :

Դամբանականէն ետք , որ մեծ տպաւորութիւն թողուց յուզարկաւորաց վրայ , Ս. Պատրիարքն Հոգւոցն ըսելով , զազաղը զրուեցաւ մեռելակիր կառն եւ Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունն առաջնորդուելով , իրեն յատուկ դամբարանին մէջ ամփոփուեցաւ : Մեռելակիր կառքին կ'հետեւէին յուզարկաւորաց բազմաթիւ կառքեր : Գերեզմանատան մէջ , կրօնական արարողութեանց աւարտումէն ետք , Գաբրիէլ էֆ. Նորասունկեան , երկու խօսք ուղղեց իրր հրամեշտի վերջին ողջոյն ի յիշատակ հանգուցելոյն . ինչպէս եւ Տքդ. Թորգոման էֆէնտի յուզեալ խօսքերով հուսկ ողջոյն մը արտասանեց զեւրեզմանին վրայ :

ՄԱՆՐ ՄՈՒՆՐ

Աշխարհիս վրայ իւրաքանչիւր տարի ծախուած աւանդ տեսակ լրագիրներու ծանրութիւնը կը հասնի 750,000 թօնոյի . եւ կամ 750,000,000 փլոյի :

Կըսուի թէ աշխարհիս 1,500,000,000 (մօտաւորապէս) բնակչոց մէջ կան 2173 հոգի որոնք 6 մաս ունին մէկ ձեռքի վրայ , եւ 431 հոգի մէկ ձեռք : Վրայ 7 մասով : Ասոնք տեսնուած եւ ճանչցուածներն են միայն :

Հօտտօնի եւ չըջակայից մէջ բանող թրամվէյները

եւ հանրակառքերը (օմնիպլուս) տարին 453,000,000 ճամբորդ կը փոխադրեն :

Այն ճառնոցի սպաները որ Չինացւոց ղէմ կուտած էին ինչորած են իրենց կառավարութիւնէն որ արտօնութիւն տրուի՝ պատերազմի դաշտը մեռնող ձիերուն յիշատակին արձան մը կանգնելու Թօքիոյի մէջ :

Ռուս ազնուական տիկիններէ ոմանք իրենց հիացման առարկայ եղող Տր. Նանդէնի (բեւեռային երկրախոյզը) աննման նուէր մը կը պատրաստեն :

Այդ նուէրը գորդ մ'է որու վրայ մետաքսեայ թելերով բանուած է հիւսիւսային բուսոյի քարտէսը : Այն տեղերը՝ ուր անվախ երկրախոյզը ռաք կոխած կամ գտած է՝ ոսկիէ եւ արծաթէ թելերով բանուած են :

Ամերիկացի միլիօնատէր Օկարն Կէօլէթի մահուամբը իւր տղան (20 տարեկան) կըլլայ աշխարհիս մէջ էն հարուստ պատանին 10,000,000 ոսկուց հարստութեամբ :

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԽՐԱՏՆԵՐ

Եթէ մարդիկ առանց կրօնի դաստիարակութիւն , խելացի սասանաներ կը դառնան :

Թէ որ կերակուրի համար աշխատիչ չուզես , դեղի համար պիտի աշխատիս :

Ան որ բարիք մը կ'ընդունի բնաւ մոռնալու չէ , եւ ան որ բարիք մը կ'ընէ բնաւ յիշելու չէ :

Կեղծ բարեկամ մը մարդուս ստուերին կը նմանի , երբ արեւուն մէջ քալէ միշտ հետը կ'երթայ , բայց երբ չուքը մանէ անմիջապէս կը փախչի :

Օղիին գաւաթը մարդուս ամենամեծ թշնամին է , իսկ հայելին կնիկան :

Ճշմարիտ բարեկամի մը դիտողութիւնը մեծ արժէք ունի , քան քաղցրալեզու չողոքորթի մը գովեստը :

Եթէ մարդուս ոտքը սահի՝ կրնայ դարմանուիլ , իսկ լեզուին սահիլի՝ գրեթէ անդարմանելի է :

Մարդիկ ինքզինքնին տպաւորութեան մէջ տեսնել կը սիրեն իսկ կանայք մետաքսի եւ թաւիչի մէջ :

Քնացող աղուէսը որսալու ժամանակ չունենար :

Եթէ ձեռքիդ զաւաղանը ծուռ է , ստուերն ուղիղ չի կրնար ըլլալ :

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

ՆԵՐԿԱՅ ՎԻՃԱԿՆԻՍ

Ինչպէս ծովին ջուրը եղանակին համեմատ երբեմն կը բարձրանայ ու երբեմն ալ կը քաշուի, ճիշդ այնպէս ալ այս մէկ քանի ստորուան մէջ ստակները ընդհանուր աշխարհէն քաշուեցան, այնպէս որ չորս կողմերնիս ցամաքացաւ։ Ուր որ երթաւ կամ ուր որ տեսնաս լսածդ ուրիշ բան չէ, ստակ չիկայ, բայրա չիկայ։ Անդին կերթա՛ւ բարեկամներէդ մէկը կը տեսնես որ կըսէ, անձրեւները սկսան շէմշիւնէ մը առնելու է, բարա չիկայ։

Անդին դառնա՛ւ մէկը պոռալով, ե՛ղբայր, ինչպէս այս ձմեռը պիտի անցընեմ, բալթօս էսկիճիկին ծախեցի հիմա օրթան հոմ մնացեր, սանկ պայազլի բան մը առնեմ ըսի, փարա չիկայ։

Տուն կերթաւ կնիկը կը պոռայ երեսիդ, աս տարի «չօճուխները» փատնան պիտի, տամլամը քէօմիւր չիկայ։ Ի՞նչով եփեմ կերակուրը, քէօմիւր պիտի առնեմ փարա չիկայ էն զատ ուրիշ բան մը չես լսեր։ Ամենէն հարուստն անգամ, այն աստիճան կ'ւլայ, այն աստիճան յուսահատ հառաչանքներ կ'արձակէ, որ ճշմարիտ չունեցողէն ուլի մարդուս խոճին կը դպի, խել մ'ալ մխիթարական խօսքեր ըսելով կ'առնես կը քալես։

Բայց, գիտե՛ս, գէշը ո՛ւր է, երբ ճամբան բարեկամի ծանօթի մը հանդիպեցար՝ զքեզ չտեսնելու կը զարնէ, որպէս զի չեղես իրմէ առնելիքդ պահանջես կամ տուածիդ պէս՝ փոխ ստակ ուզես։

— Գոնէ այդ ունեցողները ինչո՞ւ իրենց պարտքը չեն ճանչնար ու չունեցողները միշտ նեղը կը խոթին՝ երբ առնելիքն իրաւամբ պահանջելու կերթան, կամ ինչո՞ւ եթէ չպիտի վճարեն այսօր՝ այսօր, վաղը ըսելով՝ պարտապահանջնին կը խորին ու քթին կը խնդան։

— Բայց այս մարդիկն ալ իրենց հարստութիւնը այսպիսի խաբես խուրբսով ժողովի են, թէ որ ամէն տուրքին տալու ըլլան իրենք ալ տուրքի ենթակայ պիտի ըլլան, քանզի չկայ մէկը որ տուր ըսէ, չկայ մէկը որ պարտական չըլլայ, սակայն տուր ըսելով առնելուն կերպը գիտնալու է մարդ իրեն պարտք ունեցողին ստակը պահանջելու կերպը գիտնալու է եւ թէ տալիքի՛ն տան ի՞նչ կերպով վարուելուն արհեստը սովորած ըլլալու է։

— Կ'աղաչեմ բարեկամ սա կերպերը դուն սորվեցոր նայինք ի՞նչ կերպով վարուելու է եւ ստակ բրցունելու կերպը գիտնալու է։ Որովհետեւ պարտքս մինչեւ վիզս հասաւ, եւ ալ սուտ խոստումներ ընելով օձիքս ձեռք տուի։

— Անանկ էնէ, ակամջ տուր որ ըսեմ։

— Ըսէ նայիմ։

— Ըսենք որ հիմա, սա վայրկեանիս ելաւ պարտապահանջիդ մէկը եկաւ՝ որ քենէ ստակ կուզէ։

— Կուզէ ես։

— Նստեցաւ։

— Բէք աղէկ։

— Անմիջապէս սիկար մը փաթեցիւմ խահուէ մը

ապսպրէ ու հրամցուր, հրամցունելէդ հաքը ամենայն քաղաքավարութեամբ կենցաղավարութիւնը հարցուր։

— Սիկարան խահուէն հրամցուցինք ըսինք, եսքը ի՞նչպէս գլխէ տէֆ ընելու է, ինծի ան ըսէ։

— Կեղիք համբերէ որ ըսեմ անիկայ իւր առնելիքին խօսքը չի բացած՝ դուն խօսք բանալով ըսէ, Աման է՝ ֆէնտիւմ, ձեր քովն ալ ամօթով մնացի, ներեցէք, ճշմարիտ որ ինծի ինչ յանդիմանութիւն ալ ընէք՝ իրաւունք ունիք, պէտք չէր որ ձեր ազնուութիւնը մինչեւ հոս յողնեցնէի, ինծի կը վայլէր ձեր ոտքը զալ եւայլն եւայլն։ Այն ալ անմիջապէս անքաղաքավարութիւն մը չընելու համար, քա՛ւ լիցի, ասանկ խօսքեր չեմ ուզեր որ ընէք, պիտի ըսէ, դուն դարձեալ «ինչ ըսել է, իրաւունք ունիք զիս յանդիմանելու, եւ մինչեւ իսկ ծանր խօսքեր ալ ընելու» ան ալ։

— Չի վայլեր, պիտի ըսէ. դուն նորէն «Ձեր աղնուութիւնն է, ես իմ յանցանքս կը ճանչնամ» ըսէ, բայց ստակը որ օր տալուդ վրայ՝ ամենեւին խօսք մի տար։ Ասոր վրայ՝ անպատճառ՝ չնորհակալ եմ, ուրիշ ատեն թող ըլլայ՝ ըսելով պիտի ելլէ երթայ։

— Ասոնք աղէկ ամմա, ամէն առնելիքի տէր այս տօլմաները չի կըլլէրնէ, նայինք անոր ի՞նչ պիտի ըսես։

— Ես ալ քեզի ամենուրեւ համար այս ընթացքը բռնէ չեմ ըսեր կորաւ. այս ճամբան խօսք հասկցողներուն ճամբան է, չհասկցողներունը զատ է։

— Ի՛չթէ ես ալ ադ կուզեմ իմանալ, ստիկայ ըսէ։

— Այսօր ամէնը մէկէն չի կրնար ըլլալ, ատիկայ ալ ուրիշ անգամ կըսեմ։

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՇՈՂՈՔՈՐԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ե. էֆէնտի մեր լրագրէն մի օրինակ նուիրեց... քաղաքի վարժարանին։ Ե. էֆէնտի ընթերցասիրութիւնը արժարժելու աս փափաղը մեծ գոհութեամբ արժանի է ուստի մեր անկախորին շնորհակալութիւնը իրեն կը մատուցանենք եւ կը յուսանք որ ուրիշներ ալ իւր բարի օրինակին պիտի հետեւի։ Ե. էֆ. մեծ, շատ մեծ խիստ մեծ, ամենամեծ գովութեան արժանի է։

(Ինկայք օյա)

— Պ... էֆէնտի Օրիորդ Ս... ի հարսանեաց հանդէսը կատարուեցաւ կիրակի իրիկուն, հանդէս մը որուն նմանը ոչ տեսնուած է եւ ոչ պիտի տեսնուի Պօլսոյ մէջ... (Մանրուկ չիկայ)

— Միայն թեզկեհասար Կիրակոս (եֆեկէի) դպրոցին 5 1/2 դրուշ շնորհեց. խմբագրութիւնս իւր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ իրեն եւ հրաւէր կը կարգայ ազգայնոց որ Կիրակոս (եֆեկէի), օրինակին հետեւին Երանի կըլլար անոնց որ եթէ ասանկ նուիրատու բարեհաւանք պակաս չըլլային մեր մէջ։

(Վիրեկ սե սաղ օյունը վիրեկեկ սե)

— Գերապատեւ եպիսկոպոսը իւր վիճակին առաջնորդ ընտրուած ըլլալով այս շաբթու Պօլսէն պիտի մեկնի. գերապատեւ Ս. Հօր իւր ազգին մատուցած ծառա-

յութիւնները յոյս կուտան մեզ, որ դպրոցներն ու եկեղեցիք մեծ պայծառութիւն պիտի ստանան. նոյն գերազաւիւր սրբազնութեան անդու ջանից շնորհիւ:

(Աւսուած սայ)

Մեծապատիւ Ք... էֆէնտի երէկ իւր մանկանացուն կնքեց ի խոր սուգ համակելով իւր պարագաները, հանգուցելոյն մարմինը (մեծ) եւ փառաւոր հանդէսով իրեն համար յատկացեալ գերեզմանը ամփոփուեցաւ:

Ք. էֆէնտի իւր (սուսփիւնի) վարքով մատուցած (մեծամեծ) ծառայութիւններովը (մեծ) անուն (ստացած) էր, ուստի, ցաւ է ազգին որ իր (սուսփիւնի եղանակով) անհատը այսպէս տարածամ կորսնցուց:

(Բարի եկար)

ՉՈՐԵՔԱՐԹԻ ԳԻՇԵՐ ՍԸ Ի ՄԷՕՇԻՐՏԱՐ

Վերջապէս... Սմառուան սկիզբէն ի վեր խեղճ Գառըղիւղեցոյ համար անախակ մը այո, Մնակեանի խումբը ներկայացում մը պիտի տար: Չենք զիտեր սակաւն թէ որուն բաղդէն էր, բայց կարծեմ այդ գիշերուան անախակը աւելի կը պարտինք ցրուիչ խաչիկի կրմախան անձուկ վիճակին քան թէ մէկու մը բաղդին:

«Մնակեանը սատանային ոտքը կոտորեց» ըսաւ ելաւ եւ ես ալ իմ կողմանէս աւելցուցի «խաչիկն ալ փարային ոտքը կոտորեց» հէլալ ըլլայ:

Ժամը 2¹/₂ին պիտի սկսի ըսուած էր ազգարարութեան մէջ մենք, (կամ ես) զիտենք որ 3 էն առաջ չըսկըսիր, ասոր համար չաճապարեցի, եւ այս ծուլութեանս պատիժն ալ կրեցի ժամը 2¹/₄ին երթալով եւ հազիւ առաջին կարգին վերջի կարգը տեղ մը գտայ:

Ժամը 2¹/₂էր եւ թատրոնը լեցուած էր արդէն, բայց վարագոյրը դեռ չէր բացուեր: Ասիկայ մեր թատերական խումբերուն մէկ բարի սկզբունքն է, հոգ չէ որ որոշեալ ժամանակէն առաջ թատրոնը կը լեցուի, իրենք անպատճառ թաղորդ մը կամ կէս ժամ վերջը պիտի սկսին, ինչո՞ւ համար, բէ՛հ, որ ինչո՞ւն. բանաւոր «վասն զի» ով մը պատասխանուած է:

Դերակատարներուն վրայ խօսիլ աւելորդ է, զիրենք չճանչցող չկայ: Բայց ընտրած խաղերնին, օ՛ֆ, ատ քիչ մը տաղանդի էր: Եթէ «Մատամ լա Բօնիէ» չիսենթեանը իւր ծննդաբերութեան ատեն այդ ներկայացման եւ կամ թատերադրութեան ալ պէտք չէր մնար: Կը հասկնաք ուրեմն որ կնոջ մը անախակալ յիմարանալովը 5 երկար արարուածներով թատերախաղ մը չինուեր է: Եթէ ատանկ չիման մը վրայ 5 արարուածներով թատերախաղ մը կը ներկայացուի, կը հաւատում որ մեր մէջ հատը 25 արարուածներով նմանօրինակ թատերադրութիւններ չինելը շատ զիւրիւն բան մը պիտի ըլլար:

Ինչ որ է, անցնինք. բայց անցողակի ալ խորհուրդ կուտանք Մնակեան էֆէնտիի որ եթէ ձմեռանային թատերական շրջանը սկսելուն, բարեհաճի երկրորդ անգամ ներկայանալ Գառըղիւղեցոյ, եւ այս անգամ ալ ուրիշի մը եղանակով անձուկ վիճակը բարեբեղու, իւր «ոչ-բեթուածին» մէջէն էն ազնոր կտորը զատէ: Գառը-

ղիւղցին յօժարակամ կը վճարէ թատրոնի համար, բայց երբէք եկեղեցւոյ պնակի փոխարէն (սատորա՞ պատճառը կայ որու վրայ ուրիշ առթիւ պիտի խօսիմ):

Այսու հանդերձ չյուսացի այդ գիշերը այնքան հոծ բաղմունքի մը տեսնել. Բայց այդ խաչիկը, օ՛հ, ինչ մտքնախան դօրութիւն մ'ունի եղեր, վասն զի, հաւատացէք որ աւելի իրեն նպաստ մը քան թէ Մնակեանի եւ իւրախոց արուեստին յարգանք մը ընելու համար եկած էր այդ բաղմունքին: Խեղճ Մնակեան, ուրիշ ճար չմնար քեզ համար բայց եթէ փնտռել ժողովրդական անկուտինք:

Բաղմունքները հոծ էր ըսի, բայց աղէկ որ թատրոնը ամառնային էր, եւ թէեւ տաք, բայց «քառփիւմբ-ոփի» խառն հոտ մը քթիս չէր դար: Այս ալ մխիթարութիւն մ'էր:

Ամբողջ 3¹/₂ ժամ զուլաս մէյ մը աջ, մէյ մը ձախ, մէյ մը դէպ ի վեր, մէյ մը վար կը պտրտցնէի. շատ խղճալի վիճակ մը ունէի, եւ սոսկալի ճիւղեր կը թափէի տեսարանին վրայ գտնուող «արթիսթ»ները տեսնելու: Գիտէք ինչո՞ւ համար. կսմանց այդ «ծառաստան» ղըլ-խարկները անագին պատնէշներ քաշած էին ինձ եւ ինձ նման խեղճ էրիկ մարդոց տոջու:

Ա. կարգ 10, Բ. կարգ 5 ղըլ. ինչո՞ւ համար գոնէ 20 հողիկ համար «էքսթուս» կարգ մը չկար 20 ղըլուհոց, հալլայֆին վերապահեալ, զի տեսայ մի քանիներ որոնց դէմքէն բացօթյա կերուէր թէ անհանդիսաւ էին 10նոցնե-րուն հետ նստակիւն համար:

Վերջապէս մեկնեցանք գոն(՞) սրտով եւ մեզ հետ տանելով երկար յորանջումներ:

ՊԵՏԻԿ

ՉՈՒԱՐՃԱՆԻՔ

Մեղրալուսնի վերադարձին, կղզիներու շոգնաւին մէջ:

Տիկինը. — Ալ երկու քս ալ մէկ մարմին ենք այնպէս չէ, վասն զի լաւ կը յիշեմ որ քահանան ըսաւ, «եւ զիցին երկօքեան ի մարմին մի»:

Պարոնը (սրանեղած). — Այո՛. բայց պանդակապետը տարբեր կերպով մտածեց, վասն զի փոխանակ մէկ մարմնոյ, երկու մարմիններու համար հաշիւ պահանջեց:

Կանացի սրամարանութիւն:

Պարոնը. — Բայց ասիկն աւելի լաւ եւ ճշման չէր ըլլար որ օրական ձեզ պէտք եղած կաթը գնէիք քան թէ կով մը պահէիք որ աւելի սուղի կը նստի:

Տիկինը. — Օ՛հ, սրտմտեւ սքանչելի մարդագետին մ'ունինք որ լաւ կերպով կը սնուցանէ մեր կովը:

Պ. — Բայց ինչո՞ւ համար այդ մարդագետինը վարձած էք:

Տ. — Որովհետեւ կով մը ունինք:

— Խնդրեմ ինձի 2 ոսկի փոխ տայիք:

— Բարիզէն վերադարձիս կուտամ :
— Բարիզ երթալիդ չէի գիտեր կոր :
— Երթալիք ալ չունիմ :

Պրն. գլխուցաւ . — (որ ժամէ մը ի վեր իր վրայ կը խօսէր) Հոս եկած ստանա գլխու սոսկալից ցաւ մը ունէի բայց հիմա անցաւ :
Բարեկամք . — Այո՛ , բայց ինծի անցաւ :

Մայրք . — Լեւոն հոս եկաւ . քոյրդ ինչո՞ւ ծեծեցիր , չար տղայ :

Լեւոն . — Ինծի խաբեց անոր համար :
Մայրք . — Ինչպէս :
Լեւոն . — «Աղամ-եւա» կը խաղայինք կոր , խնձորը ան առաւ որ ինծի փորձէ եւ... չփորձեց , խնձորն ալ ամենը մէկէն կերաւ :

Անցորդ մը . — Աստամարտի Գ. ին տունը ո՞րն է :
Փողոցին մէջ դարձիր , քիչ մը առաջ դնա , եւ որ տունին որ ականջիդ պոռպուէ ձայներ լսես՝ դուռը դարկ :

Երկու բռնկներու մէջ :
Ա. — Ա՛հ , որչափ ուրախ եմ դքեդ տեսնելով , ա՛ր բոքո՞ իմացայ որ անցեալ օր օրէնասիտն մը ըրեր էք :
Յաջողեցա՞ք :

Բ. — Աքանջելի կերպով , վերաբարձութեան մէջ ունեցած գործերէս ամենէն չափեկանը եւ...

Ա. — Հիւանդը ինչպէ՞ս է :
Բ. — Օ՛հ , մեռաւ...

Լուսանկարչատան մը մէջ :
Լուսանկարիչը . — Պատկերնի՞դ , այնպէս չէ :
Յաճախորդը . — Այո՛ :
Լ. — Դուրսի՞ թէ ներսի՞ (Ռէճնդիէնեա՞նը) :
Յաճախորդը . — Ի՛նչ օրերու հասանք :

ԽԱՉ

ԱԼ ՓԵՐԹԵՆԸ ԻԶԷՐԻ ԳԱՉ

(Շաբաթական 13 քիւէն)

Ինչպէս գիտէ ընթերցողը , տանտէրը մեր Ա. Գօզմին երեսին ջուրը տեղն իրեն ձախելէ ետքը , եկաւ իր հիւրերուն քով եւ ներդրութիւն խնդրեց պէտք եղածին չափ զերեկը չի կարենալ մեծարկուէն համար :

Մատմաղէլէր , պու ազաւմ էյի էյլէնէմէտինիդ , սողորուսու պուռնուն իչիւն մահճուպուզ :

Օ՛հէ՛ լազըրուր , գըզդուրտաւ , փէք տէ կիւզէլ էյլէնիօրուզ :

Միւսիւ Միքէ , սէն պիր թարափա չէքիմիլին , մաւաճաւան մը էտիօրսուն :

Նէ կափայըմ մաւաճաւէլ , սիդ պիր եսմուտ լա-
գըրտըյա տալմըշտընըզ , պէն տէ պու եսմուտ զօնեաղա :

— Վույ Միքէ , պարիթ օլտաւն հէմէն , օյնէն վաղ-
թի զօնեաղ տէյի Ա. Յակոբաւքի խենթէրէ տէճմիւշ իալին :

— Դա ճանրմ Միւսիւ Գօզմին կէօրէմէյօրուզ , նէ-
րէտէ :

— Մատմաղէլ , չօզ դաւապալըզ վար տէյի սալկը
էթմիւշ տէ պրապմըշ կիթմիւշ օլմալը :

— Սանքի այգըրը (եւթօշի) սինիւրէ սօգանըր հալլէ-
րի վար ըտը :

— Ուի մաւաճաղէլ , ուի , իլ եքե քուճուր եւթօշի
նէսրա :

— Սան Տուր , մաւաճաղէլ , լէճա էտէրիմ , պու լա-
գըրտըլարը գափայըն էյլէնէմիլիէ , պաղալըմ , գաղըն
պիր դատրիլ տաճա եսփայըմ , պիր աղ էվլէլ օյնատը-
ղմըզ գատրիլաէն պիր չէյ աղնաեամատըղմըզ պիլիւր-
սինիլ :

— Փէք էյի օլուր ամա , դաւալիէրլէր էքսիք հա-
սըլ օյնայալըմ , եօգսա տէօրթ քիլիլիք պիր գարէ եա-
փալըմ :

— Զէնէր պիլ պիր եսմուտ կուրք կիպի օթուրա-
ճալըզ , էօյլէ չէյ օլմըր մը :

— Բարտօն մաւաճաղէլ , ետսի քիլի իլէ օյնանըլ-
մաղ , օնուն իլիւն տէօրթ քիլիլիք պիր դարէ եսփա-
լըմ տէյօրում :

— Պաթիլթ էօյլէ խենթ չէյ օլմալ , սէքիք քիլիլիք
պիր դարէ թէրթիպ էտէլիմ , Գօզմինին եւրինէ պիլիմ
Սերգիս աղբարը թայլին էտէրիլ , պարիմ չէնք չնորճ
պիր դատրիլ օյնաեալըմ :

— Դիւպիլեկ , մաւաճաղէլ ,

Այս որոշման վրայ , տանտէրը Սերգիս աղբարը վեր
կանչելով սրահին մէկ անկիւնը նստեցուցին ըսելով թէ
տես մենք ինչպէս կը խաղանք նէ դուն ալ այնպէս պի-
տի խաղաս , չորս հօդի (ըրօվայի համար) սկսան դատրիլ
խաղալ :

— Սերգիս աղբար կէօրիւյօ՞րմուսուն :

— Անպիլէն Սերգիս աղբարը , ատամ պու տա պիր
չէյ մի , հէլ , պուռնուն տանիսդատըն օյնարըլս ամա
պիր քէրէլս զօրէյիմ :

Եւ սկսան խաղալ , Որովհետեւ Սերգիս աղբարը
քիչ մը տարիքատ էր՝ քսան տարեկան տամա մը առելին :

— Էյ կիափ պու նէ՞ ուփազ թէֆէլս չէյ տիր . պու-
նուն պիր դապաճատըն այրըրն տա օնու վէրին :

Ինչ որ է չերկնցնենք ուրիշ օրիորդ մը տամա տալով
գատրիլը սկսան :

Տիրիթէ ընող երիտասարդը պուռաք լաթիք ձայնով :

— Տըվիշեկ , Սերգիս աղբարը այս ձայնէն սարսա-
փաւ :

— Պէն նէ՞ տեմիշեկ , այ օղուլ դատրիլ օյնա տէ-
տինիլ , դալգալմ օյնալաճաղըմ , էյեր պաչգա պիր չէյ
տէմիշ իսէմ գափամա վուրուն :

— Հայըր ճանրմ տէմիլին տէմէօրուզ , (Տըվիշեկ)
տէեօրուզ :

— Պուռու թիւրքէ սէօյլէսէնէ , բուճաւտան պէն
նէ՞ աղնարըմ :

— Փէք էյի Սերգիս աղբար թիւրքէսինի տէ թէր-
ճիւմէ էտէրիլ :

— Անապան գաթոր՝ :

— Պանա պախ , պէն էօյլէ լախըրարյա ղէլմէմ , Միւսիւ , աւանակ տէտին թընմատըխ , գաթըրա՞ տա մը սապը էթմէլի :

— Ճանըմ Սերգիս աղբար , անավան գաթոր տէմէք , տէօրտիւնիւզտէ իլէրիյէ կիտին տիմէք տիր :

— Էյի եա , տօղըրուտան տօղըրու սէօյլէսէ՞նէ :

— Մեղայ Յիսուսում , չիմտի տէ Սերգիս իլէ՞ն մի ուղըրաչմալը :

— Սերգիս աղբար , պիզ նաորը կափըյօրսադ՝ տիզ-գաթ էթքի կաղըրմահաւըն :

— Փէք էյի ճանըմ , էօյլէ էտէրիզ , պիզիմ մէմէ-քէթտէ պուստան էյիսինի օյնարըխ :

— Վույ պարիթ օլաւըն հէմէն , Բասղալ պու կիճէ նէ գատար երւէք թիւքէտտին :

— Սէն սօնուհա պագ մատմաղէլ , նէ միւքէմմէլ օլաճագ գատրիլ :

— Փէք խենթ չէյ օլույօր :

— Բէվէրան , մատմաղէլ :

Նորէն սկսան գատրիլը , մինչեւ չէն տը տամը թարգ-մանելէ յետոյ տիրիթէ ընողը սկսաւ :

— Թուր սը մեկ :

— Սարգիսը չիոթած կեցաւ :

— Ղարտաչ փէք թաթիլը եէրտէ տուրտունուզ , պիր աղ տահա օյնարըխ :

— Ճանըմ Սերգիս , նէ՞յէ տուրտուն , սանա քիմ տուր տէտի :

— Նէ պիլէյիմ եա , տուր տէօնմէ տէմէտին՝ մի :

— Հայըր , ա գուզում թուր տը մէն տիմէք , էլինի զըղա վէր տէօն տէմէք տիր :

— Պու նէ՞ ագսիլիսան պէ՞ :

— Օնուհա տա գօլայը վար ուճտան ուճա թիւքէտէ սէօյլէմէլի , ըսաւ սրիմե ընողը , եւ զրպանէն թուզթ մը հանելով գատրիլին առաջին բարթին չուտ մը թարգ-մանելէ յետոյ՝ գառնալով գատրիլ խաղացողներուն :

— Ա. ֆ էտէրսինիզ Մատմաղէլէր վէ Միւսիւէր եէ-նիտէն պաշլահաճաղը :

(Շարունակելի)

ՆՈՐ ԷՍՆԱՖ ՄԸ

Միւսիւ Պօղոսիկ հայր՝օլա , չանթա ըլան կէզիեօր-սունուզ , թահսիլտարըլա՞ մը պաշլատըն :

— Էվլէթ էֆէնտիմ :

— Մաղազանըն իշի նաորը թէսվիյիէ էթտին :

— Երւզտէ զըրգ ըլան պիթիւրտիք իֆլաս իլամընը ալտըլ :

— Քի՞մին մայէթինտէսինիզ չիմտի :

— Էֆէնտիմ պիզիմքինին մայէթինտէ :

— Սիզին քի քի՞մ օլույօր քի :

— Պիզիմքի՞ :

— Օ՞ֆ , ճանըմ սիզինքի քի՞մ տիր թանըյամայօրում :

— Իշտէ պիզիմ մատամ :

— Ճանըմ , աղնայամայօրում , մատամ քի՞մ տիր :

— Պիզիմ գարընըն կանընտա :

— Մատամըն թիւճճարըլ՞գ մը կաբար նէ եաբար :

— Թիւճճարըն լաֆը՞ մը օլուր :

— Տօղըրու եօլտա թուալէթ մաղազասը աչտը պէն տէ կանընտա թահսիլտարըլգ էտիյօրում :

— Թուալէթ նէ՞ տիր եէնի էանա՞ֆ մը չըզար :

— Էննաֆ տա լա՞ֆ մը , Ալլահ պին պէրէքեաթ վէր-սին , պիզիմ չարչըտաքի թիւքեանճըլըգ նէ՞ օլաճագ :

— Տիմէք սէն իշի թըզըրընա գօյմուչուն :

— Նէ՞ եաբայըմ չիմտի տէվիր տէօնմիւշ տիւր , բա-րայը ծնար գազանըյօր :

— Պիզիմ մատամըմըզ եօղսա նէ՞ կաբայըմ :

— Օնա գարըլմամ , սէն տէ պիր մատամ ալմանըն եօլունա պագ :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շաբաթ օր Մալիյէի պաշտօնատունէն 1000 ոսկ-ւոյ գումար մը յանձնուեցաւ Ազգ. Պապրիարքարանի : Կըսուի թէ մօտ օրէն Պետական նպաստամատոյց յանձ-նաժողովէն ալ 1000 ոսկի պիտի յանձնուի Ազգ. Պատ-րիարքարանի :

— Բարեկեցիկ Ռուսահայ մը , Պ. Գրիգոր Մեղվին-եան , որ Սեպտ. 14ին վախճանած է ի Տփղիս , 59,300 լուսլ կտակիր է զանազան բարեգործական նպատակնե-րու :

Խրիմի Թէրճէմանը ծանուցանելով Գրիգոր Մեղ-վինեանի կտակը , կըսէ թէ « Հայոց մէջ սովորութիւն ե-ղած է այսպիսի կտակներ ընել . քիչ չաա նիւթական կա-րողութեան տէր մէկն , աղգ. կրթութեան , գարոցի , մատենադարանի եւ ուրիշ այսպիսի նպատակներու հա-մար իր ունեցածէն մաս մը կ'հանէ , եւ ասիկայ օրինա-կելի ընթացք մ'է » :

— Խառն ժողովը չորեքշաբթի ի նիստ գումարեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը , նախագահութեամբ Ս. Պատ-րիարք Հօր եւ ատենապետութեամբ Աւրանեան Ստեփան փաշայի : Ներկայ էին 6 անդամ Կրօն. Ժողովէն եւ 8 անդամ Գաղ. Ժողովէն : 1. Թէեւ օրակարգին մէջ բա-ւական խնդիրներ ունէր կարգադրելու , բայց զխառնա-պէս զրազեցաւ մատուցանելի պաշտօնագրոց խմբագրու-թեամբ , որք պիտի ներկայացուին Խառն Ժողովոյ յա-ջորդ նստին , ստորագրուելու եւ մատուցուելու համար :

— Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը պատճա-ռաբանեալ հրաժարագիր մը մատուցած էր , որ խզճի մտօք նկատողութեան առնուեցաւ թէ՛ եկեղեցական եւ թէ՛ աշխարհական անդամոց կողմէ : Այս առթիւ Ս. Պատրիարքը Ժողովին հաղորդեց մանրամասն ծանօթու-թիւններ այն պարագայից նկատմամբ զորս ինք անձամբ տեսած ու քննած էր : Կարծեաց փոխանակութիւնէ մը յետոյ , հարկ տեսնուեցաւ Հոգաբարձութեան հրաժարա-կանն ընդունիլ , եւ յաջորդին ընտրութիւնը թողուեցաւ Քաղ. Ժողովոյ առաջիկայ նստին : Հարկ չկայ գրելու թէ մինչեւ որ նորը կազմուի , հին Հոգաբարձութիւնը պիտի

չարունակէ իր պաշտօնն եւ պատասխանատու պիտի մնայ Հիւանդանոցի եւ Ս. Յակոբայ հաստատութեան ընթացիկ գործառնութեանց :

— Նոյնպէս , չորս մայրապետները տեանելով որ յետս կոչում չկայ շարաթափերի մը մէջ Հոգաբարձուներուն կամ Հիւանդանոցի պաշտօնեաներուն թելադրութեամբ իրենց դէմ գրուածներուն , ո՛չ ալ Հոգաբարձութեան կողմէ հաղորդուած պաշտօնական հերքում մը , ինչպէս Հոգաբարձութիւնը խոստացած էր Ս. Պատրիարքի երբե՛ն , ներկայացաւ ի Պատրիարքարան , ուստի , մայրապետներն հաւաքական խնդրադիր մը մատուցանելով նորէն , իրենց անձնական պատուոյն պաշտպանութիւնը կ'հայցէին : Զարգանք տնօրինել որոշուեցաւ :

— Կէտիկ-Փաշայի թաղեցեոց կողմէ հանրագործութիւն մը մատուցուեցաւ , որով կ'ինչորեն որ նորընտիր Թաղ. Խորհրդոյ կազմութիւնը վաւերացուի , եւ կ'յաւելուն : Եթէ կատարուած ընտրական գործողութեանց մէջ ինչ ինչ օրինական զեղծմանց համար չվաւերացուի , գոնէ վերջ դնել առժամեայ Թաղ. Խորհրդոյ պաշտօնավարութեան : Բաղ. Ժողովոյ նկատառութեան յղուեցաւ :

— ԲՇ. Պուլկարական շոգենաւով Վառնայէ մայրաքաղաքս եկած երկու հարիւրի մօտ Հայերէ ոմանք ԴՇ. իրիկուն շոգենաւէն դուրս ելան եւ իրենց տեղերը գացին :

— Բարձրաստիճան եկեղեցական մը Ամեն . Ս . Պատրիարք Հօր առաջարկած է Ազգ. Հիւանդանոցի տեսչութեան իրեն յանձնուիլը , պայմանաւ սակայն որ ինքը ուղղակի պատասխանատու ըլլայ Վարչութեան :

— Ս. Պատրիարքն Ազգ. Հիւանդանոցի հրաժարեալ բոլոր հոգաբարձու անդամոց զատ զատ նամակներ ուղղելով , հաղորդեց թէ վերջնականապէս ընդունուած է իրենց հրաժարականը խառն ժողովի վերջին նիստին մէջ , քուէից ստուար մեծամասնութեամբ , եւ յանձնարարեց որ մինչեւ նոր ընտրութիւն շարունակեն իրենց պաշտօնն ըստ սովորութեան :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լ. Հերոյճ կ'ըսէ թէ Կայս. հրամանագրի մը համաձայն յատուկ յանձնաժողով մը կազմուած է , որ անցեալ տարիներու ցաւալի զէպքերու պահուն Անատոլիոյ մէջ քանդուած դպրոցներու , եկեղեցիներու եւ վանքերու վերաշինութեան նախնական ուսումնասիրութիւնները պիտի ընէ : Յանձնաժողովին պիտի նախապահէ զօրավար մը , եւ անդամները պիտի ըլլան վեց , երեքը Մանմետական պաշտօնեաներ ներքին եւ Կրթական նախարարութիւններու եւ Շէյխ Իւ Իսլամի Դրան , եւ երեքը քրիստոնեայ ներկայացուցիչներ Հայ Լուսաւորչական , Հայ Կաթողիկ եւ Յոյն Օրթոդոքս պատրիարքարաններուն :

Հաշտութիւն . — Կայս. Իրաւէի մը համաձայն , արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիկ փաշա , Հաշուակալութեանց Ատենին նախագահ Հասան Ֆէհմի փաշա ու արտաքին թղթակցութեանց քարտուղար Նուրի պէյ եւ

Հելլէն պատուիրակ իշխան Մալրոկորատագո ու Մ. Սդէֆանու չորեքշաբթի առաջին անգամ գումարեցան Խարիճիէի պաշտօնատան մէջ : Այս պատճառաւ Թէվֆիկ փաշա չկրցաւ ներկայ գտնուիլ Նախարարաց Խորհրդոյ չորեքշաբթի նիստին :

— Հաշտութեան մոլորիլն ամէն օր պիտի գումարի : Հաշտութիւն . — Օսմ. եւ հելլէն պատուիրակաց առջի օրուան գումարման մէջ կարգադրուեցաւ հաշտութեան դաշնագրոյն ծրագիրը , զոր Բ. Դուռը պատրաստած է՝ նախաշաւիկ պայմանաց վրայ հիմնուելով :

— Հաշտութեան նախաշաւիկ պայմանաց մէջ նշանակեալ փոխառութեան , սահմանազկիտ զծման եւ Թեսալիայի զաղթականաց վերադարձի խնդիրներն յանձնաժողովներու յանձնուած ըլլալով , հաշտութեան վերջնական դաշնագրոյն լսանակցութեանց պահուն այդ կէտերու վրայ պիտի չխօսուի :

— Օսմ. եւ հելլէն պատուիրակներն հինգշաբթի ալ գումարուեցան Խարիճիէի մէջ , Նիսաը տեւեց ժամ 8էն 11 : Գումարումն երէկ ալ տեղի ունեցաւ :

— Իշխան Մալրոկորատագո Թէվֆիկ փաշայի յանձնեց Եօրկիոս թագաւորին մէկ գիրն , որով հելլէն պատուիրակաց անուանումը կ'ձանուցանէ : Այս գիր մատուցուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին :

— Թուրք լրագրաց մէջ երէկ առաւօտ հրատարակուած պաշտօնական զեկուցում մը՝ ծանուցանելով թէ Կրէտէի իսլամ կարօտելոց համար եղած հանգանակութիւնք հազիւ կ'ըսեն 70,000ի չափ խեղճերու ուսեստ (քրիճ , ալիւր եւ այլն) մատակարարելու , եւ յիշելով որ նուիրատուութիւնք հետզհետէ կ'նուզան , զանոնք ձմրան սաստիկ ցուրտերէն պատառաքելու համար , կոչում կ'ընէ բարեւէրներու , որպէս զի վերմակ , զգեստեղէն եւ այլն եւ կամ անոնց փոխարէքը զրկեն Կրէտէի նպաստամատոյց յանձնաժողովին :

Օսմ. գինուորք . — Սապահ , յիշելով եւրոպական լրագրաց ոմանց այն լուրեր թէ օսմ. գինուորք իրիւթէ Թեսալիոյ գիւղերուն աւարի տուած ըլլան , հերքելու անգամ պէտք չի տեսներ , զրպարտութիւն եւ թշնամութեան արդիւնք նկատելով այդ սուտ լուրերը :

Թուրքիա եւ Պուլկարիա . — Իգտամ կ'հերքէ Տէյլի Մէյլի այն լուր թէ օսմ. կառավարութեան եւ Պուլկարիոյ միջեւ յարաբերութիւնք խիստ ձգտեալ ըլլան :

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Երիտասարդ մը պատրաստ է ուսուցանել խիստ դիւրուայն մէթոտով Տաճկերէն , Անգղիարէն եւ Դաղդիարէն լեզուները , կ'այցելէ մասնաւորաբար տունները հոյն պէս պաշտօն կ'ստանձնէ դպրոցաց մէջ :

Դիմել «Մաղիկ» խմբագրատունը :

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԿՏԱԿԸ

— Ծշմարիտ է, ըստ Օհան բոլորովին վատած, արդեօք իմ տեղս դու երթնա չըլլա՞ր :

— Մեր երկուքին համար ալ, այսօր այն կողմերը երթալն անխոհմտութիւն է :

— Բայց եւ այնպէս քսան հազար ֆրանքն ալ այնպէս դիւրին կերպով ձեռքէ հանելը տխարութիւն է, իմ մասին, եւ չիտակը, ենթադրական վաճաղի առջեւ չը պիտի ընկրկիմ եւ կարծէ որ գէթ անգամ մը փորձենք :

— Ով ըսաւ քսան հազար ֆրանքը հոն պիտի թողունք, առ առաւելն մէկ ժամէն, հազար Լուիւսերն զըսպանիզ մէջ համարէ :

— Հաւատաւ վկայ, զարմանալի մարդ ես, ստակներն պահելու համար ինչ միջոց պիտի գործածես :

— Փոխանակ պանքայէն ստանալու, սեղանաւորիս զեղչել կուտանք :

— Ահ, ահ, միթէ սեղանաւոր ալ ունիս :

— Եւ խիստ մտերիմ սեղանաւոր մը որ հոգով մարմնով ինձ կապուած է. բայց սեղանաւորիս զրամատուներ ներկայանալու համար հազուադէպս փոխելու ենք, օն վճարէ պարտքերնիս եւ անմիջապէս երթանք :

Օհան սպասաւորը կանչելով պարտքը վճարելէ յետոյ, երկու սեղանաւորները մեկնեցան :

Կէսօրը մէկ ժամ անցած, այսինքն ցարեկուան ժամը վեցին, խիստ վայելուչ հագուած պարոն մը մտերմաբար զրամատան երկրորդ սնորէնին գրասենեակը մը տաւ, տեսուչը այն նորեկը խիստ սիրալիկ կերպով ընդունեց եւ իր մօտը դանտուղ թխնաթու մը ցոյց տուաւ որ նստի :

— Սիրելիդ իմ Պ. Կիրգա ըսաւ սնորէնը, ինչ բանի կը պարտիմ ձեր այս հազուադէպ այցելութիւնը :

— Կուզէի տեղեկութիւն տանել թէ այսօր իմ ատուրադրութեամբ քսան հազար ֆրանքի չէք մը ներկայացած է արկղին :

— Սակէ դիւրին բան չիկայ, հիմայ կիմանանք ըսելով քովը պատին վրայ գտնուած երկարական մղակներէ միոյն վրայ կոխեց, վայրկեան մը ետքը ազնիւ զէմքով երիտասարդ մը ներս մտաւ :

— Պարոն Ալպէս ըսաւ սնորէնը նորեկին, այսօր Պ. Սուչօ Կիրգայի ստորագրութեամբ քսան հազար ֆրանքի չէք մը վճարեցիք :

— Ձեռ կարծեր Պ. սնորէն, այսու հանդերձ, անգամ մը չէքէրու տոմարը աչքէ անցնեմ :

— Գնա՛ նայէ եւ շուտ եկուր մեզ ալ խմացուր :

— Արկղակալը խոնարհելով դուրս ելաւ :

— Արդեօք ստորագրութիւնդ կեղծած են Պ. Կիրգա հարցուց սնորէնը փոքր ինչ անհանգիստ նրոով :

— Ամենեւին, տես զսրծն ինչ է սիրելիդ իմ Պ. Տնօրէն, Եանեայէն բարեկամներէս մին իւր զաւակը Պօլիս զրկեց նամակաւ մը աղաչելով ինձ որ որպէս վրայ հսկեմ, եկոյ տես որ տաք արիւն եւ անսանձելի երիտա-

սարդ մը լլլալով ինքզինքը զեղխութեանց տուաւ, հիմայ ալ լսեցի որ նշանաւոր պէրուէի մը աղկեցութեան տակ է ինկեր անխնայ ստակ կը վառնէ թէպէտ եւ հայրը անհամեմատ հարուստ է, սակայն անշուշտ չուզեր որ զաւակը այսպէս հրապուրուելով զլիւն երնէ, առջի օրը եկաւ ինձնէ քսան հազար ֆրանք ու վեց, ես ալ հանեցի քսան հազար ֆրանքի չէք մը տուի. միաբա ինչ է զի տէ՞ք Պ. սնորէն :

— Իրաւ որ դեռ բան մը չեմ հասկնար :

— Կը տեսնէք որ ծպտեալ եմ :

— Ծշմարիտը երբ առաջին անգամ ներս մտաք շատ դժուարաւ զձեզ ճանչցայ, տէր վկայ քառսուէն տարեկան հազիւ կերեւիք :

— Մտածեցի որ այսպէս ծպտելով, արկղակալին քով իւր զրագիր սպասեմ եւ երբ բարեկամիս որդին զալով բտակն առնէ ու մեկնի, ես ալ իրեն հետեւելով սիրուհոյն ուր բնակին իմանամ զի ապահով եմ որ ստակները ուղղակի անոր պիտի տանի :

— Արդեօք պատահմամբ դո՞ւք ալ սիրահարեցաք այդ Սիռէնին ըսաւ սնորէնը ծիծաղելով :

— Ես այնպէս կը յուսեմ որ այդ կնոջ քանի մը հազար ոսկի տալով, բարեկամիս զաւակը ազատեմ :

— Տարօրինակ զաղափար, կը յուսաս որ ցոփուհին համոզուի :

— Պիտի առաջարկեմ որ անմիջապէս մեկնի Պօլիսէն, առ այս կը թաղաւորէք ո՞ր արկղակալեան քովը իւր զրագիր սպասեմ, մինչեւ որ ստակն առնելու գայ մեր շուտիկը կիթէ մինչեւ հիմայ չէ առած :

— Մեծ հաճութեամբ, ահա տակի Ալպէսն ալ եկաւ :

— Ինչ լուր :

— Տէր իմ դեռ այդպիսի չէք մը ներկայացած չէ արկղի :

— Լաւ, Պ. Սուչօ Կիրգան հետք պիտի գայ, ինչ որ հրամայէ կատարէ :

Արկղակալը խոնարհեցաւ եւ երկու ոտք ետ դնաց որ Սուչօ Կիրգայի ճամբայ տայ առաջ անցնելու :

Պ. Կիրգա սնորէնին իւր շնորհակալութիւնը յայտնելէ յետոյ արկղակալին հետ զրամատան արկեղ ընդարձակ սրահն իջաւ, եւ կապտադոյն սպակիներով ակնոց մը դնելով, զրագրի մը քով նստելով Օհանին զալտեան սպասեց :

Այժմ պահ մը Պ. Կիրգան թողլով, ընթերցողնիս Արոն Նէսիմի զրամատունն առաջնորդենք :

Ղալաթիոյ Բիւրէքճիէր փողոցին մէջ Երլարզ խանը որ հին քարուկիր չէնք մէք, եւ որ յետոյ ի նորոյ կառացուելով այժմ Զիյվէր-պէյ խան անունը առած է, ահա այդ նախկին Երլարզ խանի վարի յարկը գտնուած չորս սենեակները, Արոն Նէսիմի գործատեղին էր, միեւնալ մութ եւ խոնաւ սենեակները հազարակնցութեան անցքերով միացած էին իրարու, մի զրամարկղի յատկացուած էր որուն կիցը կը գտնուէր Պ. Արոն Նէսիմի գրասենեակը :

(Շարունակելի)

Տէր Լրագրոյս Ա. ՍՍ.ԲՍԵԱՆ

ՏՍՍ.ԳՐԱԹԻՒՆ ՍԱՀԵԱՆ

(Նախկին ՊՍ.Ղ.ՏՍՏԻՍՏԱՆ Տպարան)

Կ. Պօլիս, Սուլթան Համամ 14.